Bespreekpunten voor het overleg op 2 juni 2020 met het RIVM

Inleiding

- De volgende verkiezingen zijn gepland:
- Oktober 2020: de verkiezing voor de eilandsraad van Sint Eustatius
- 18 November 2020 : de herindelingsverkiezingen in het kader van de samenvoeging van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum en de splitsing van de gemeente Haaren.
- 17 maart 2021: de verkiezing van leden van de Tweede Kamer.
- De voorbereiding van deze verkiezing is al volop gaande.

Kerngegevens

- Bij de verkiezing van de Tweede Kamer zijn er tussen de 9.000 en 10.000 stemlokalen. In de meeste stemlokalen staan 3 stemhokjes. De gewone stemhokjes zijn 1 meter breed. Is prima, want is afgesloten van hokje ernaast. Gemeenten hebben vaak ook een breder stemhokje (1,5 meter) voor kiezers die gebruik maken van een rolstoel . Gebruik maken van ruime stemlokalen, dus nauwe hoekjes in bv winkels niet geschikt
- Er kan gestemd worden van 7.30 uur tot 21.00 uur. Vanaf 21.00 uur worden de stembiljetten in de stemlokalen geteld. Dat duurt gemiddeld tussen de 2 á 3 uur. Mocht er tzt een nieuwe lockdown situatie zijn, meer spreiden (meerdere dagen/meerdere en ruime lokaties)
- In elk stemlokaal houdt een stembureau zitting. Een stembureau bestaat uit minimaal 3 leden. In sommige gemeenten worden de leden van de stembureaus gedurende de dag afgelost. Let op kwetsbaren
- Bij het tellen worden de stembureauleden in sommige gemeenten bijgestaan door tellers. Het aantal tellers varieert.
- Gemeenten hebben meestal pas de middag of de avond voor de verkiezingsdag de beschikking over de stemlokalen. De inrichting van de stemlokalen moet dan plaatsvinden.
- Kiezers kunnen stemmen in elk willekeurig stembureau binnen de gemeente. Er is daarom niet te zeggen hoeveel kiezers in één stemlokaal kunnen stemmen. Een een stembureau krijgt bij een Tweede Kamerverkiezing rond de 1.100 a 1.200 stemmen. Wanneer lockdown hierin meer sturend optreden (op postcode een bepaald bureau)

Bespreekpunten

1. Niemand kan voorspellen wat precies de situatie zal zijn in de periode november 2020-maart 2021. Inderdaad, van hernieuwde lockdown naar versoepelde maatregelen. Tegelijk moeten de gemeenten ruim vantevoren weten met welke uitgangspunten ze bij de voorbereiding rekening moeten houden. Voor nu gaan we uit van de basismaatregelen die nu gelden: 1,5 meter afstand houden, handen schoonmaken en andere hygienemaatregelen, indien klachten thuisblijven (stemmers maar ook medewerkers/vrijwilligers).
   Deelt RIVM dat dit de maatregelen zijn waarmee we rekening moeten houden?

Zie maatregelen uit Kader Veilige heropening vanuit overheidswege gesloten bedrijven en instellingen

Het gaat om vluchtig contact (zo ook het proces inrichten)

Welke voorzieningen beveelt het RIVM aan m.b,t.

Aanhouden van de volgende punten:
-Gezondheidscheck (publiekscommunicatie hierover en wijzen op eigen verantwoordelijkheid): check gebeurt voor vertrek, thuis en er wordt nog eens op gewezen bij aankomst op het stembureau)
-Social distancing ter plaatse: met inrichting rekening mee houden en toezicht hierop houden door stembureauleden
-Hygiënemaatregelen

Herhaal ook binnen de algemene adviezen

2.

2.1 Hygiëne

- Zowel bij het stemmen (potlood, stemhokje, etc) als bij het tellen van de stembiljetten (handelen van stembiljetten). Potloden tussendoor reinigen of potloden per stemmer uitdelen. Hand- contactpunten meerdere keren per dag schoonmaken (huishoudelijk). In enkele gemeenten (en dan in 1 of enkele stemlokalen) wordt voor blinde en slechtziende kiezers een mal gebruikt met een geluidsbox. Zowel het stembureau als de kiezer moeten om de mal te gebruiken de mal en geluidsbox aanraken. Gehandicapten/slechtzienden evt door familie laten helpen
- Hand- en contactpunten extra reinigen
- Bescherming van stembureauleden bij contacten met kiezers (die moeten stempas en id-bewijs tonen aan stembureau en krijgen een stembiljet van het stembureau).
- Zijn mondkapjes, handschoenen, ed nodig voor de stembureauleden (en mogelijk de tellers)? In principe niet nodig mits check, distancing en hygienemaatregelen. Mondkapjes voor stembureauleden zijn te overwegen, is aan de persoon zelf.
- Eventueel zitten achter plastic scherm/plexiglas wanneer de 1,5 mtr niet haalbaar is. Zou een afscheiding tussen kiezers en stembureau kunnen voorkomen dat de stembureauleden mondkapjes moeten dragen? Brede balie of tafel gebruiken/fysieke barriere. Welke bescherming zou kunnen voorkomen dat de stembureauleden onderling ook 1,5 meter afstand van elkaar zouden moeten houden? Dat moet te organiseren zijn?
- Moeten kiezers hun handen schoonmaken bij betreden stemlokaal (en bij vertrek?). Zo ja welke middelen beveelt het RIVM daarvoor aan? Handenwassen zal geen optie zijn, gelegenheid geven handdesinfectiemiddel te gebruiken (optie om dit neer te zetten bij de ingang).
- Bieden de wanden van de stemhokjes die worden gebruikt in de stemlokalen voldoende bescherming zodat kiezers in drie naast elkaar staande stemhokjes (van 1 meter breed) kunnen stemmen (in dat geval is er geen 1,5 meter afstand tussen kiezers). De wanden zijn toch manshoog?

2.2 Gezondheidscheck

- Gemeenten zien op de dag van de verkiezing niet alle stembureauleden/tellers. Het is dus niet mogelijk voor de gemeenten om voordat de stemlokalen opengaan aan alle stembureauleden te vragen of ze ziekteverschijnselen hebben. Heeft de RIVM suggesties hoe hier mee om te gaan? De gezondheidscheck verspreiden/communiceren: deze geldt voor medewerkers/vrijwilligers voor aanvang van de dag/dienst evenals voor kiezers die met klachten thuis moeten blijven (publiekscommunicatie en op Rijksoverheid.nl etc)

- Veel stembureauleden zijn 65 jaar of ouder en kunnen tot de risicogroep horen. Gemeenten kunnen uiteraard niet bepalen of er personen tussen zitten die tot de risicogroepen behoren (anders dan puur op basis van de leeftijd). Heeft het RIVM suggesties hoe hiermee om te gaan. Hoogrisico vanaf 70 jr. Verder aan de medewerkers zelf om dit te bepalen en de keuze te maken beschikbaar te zijn.
- Overwegen de jongere stembureauleden/vrijwilligers in te zetten. Bij ouder dan 70 moet de vitale oudere zelf een afweging maken. En iig zitten op de plek waar minste mens-mens contact plaatsvindt en daar waar de maatregelen beste kunnen worden gerealiseerd. Mondkapje en handschoenen geven
- Zieke stembureauleden moeten direct naar huis
- Kwetsbare groepen: het kan zijn dat bewoners van zorginstellingen en wooncomplexen, of andere groepen wordt geadviseerd om zoveel mogelijk binnen te blijven, of dat er geen bezoek kan worden ontvangen. Hoe kijkt het RIVM naar het instellen van stembureaus binnen een zorginstelling (met bijv. zorgpersoneel), of naar het instellen van mobiele stembureaus die van de ene locatie naar de andere locatie worden verplaatst bij de ingang van een locatie (bijv. dmv een stemstraat in een tent). Kan een oplossing zijn voor ouderen/kwetsbaren
- Beschikbaarheid stemlokalen: het kan zijn dat bepaalde locaties geen toestemming verlenen voor het gebruik van het stemlokaal indien de bestaande 'bewoners' ook aanwezig zijn (bijv. scholen). Ziet het RIVM mogelijkheden vanuit hygiënemaatregelen om deze locatie wel te gebruiken indien deze wel beschikbaar is voor de stemmingsdag (vanaf bijv. de avond voor de stemming tot de ochtend na de stemming. ??
- Kiezers met een fysieke beperking mogen geholpen worden bij het stemmen. Het stembureau mag die hulp geven, een kiezer mag ook iemand daarvoor meenemen. Bij het geven van hulp kan de 1,5 meter afstand niet worden aangehouden. Wat beveelt het RIVM aan voor deze situaties? Bij hulpbehoevenden de eigen verzorger/familie laten helpen bij voorkeur

Wanneer BiZa het protocol verder uitwerkt:

Leidend zijn maatregelen rivm.nl en Rijksoverheid.nl

Kader Veilige heropening vanuit overheidswege gesloten bedrijven en instellingen

Goed protocol maken, zelf opstellen, beleid voor kwetsbaren

Naleven algemene adviezen (geen handen schudden etc)

Maximale aantallen

Belang van route aanduiding/Looproutes

Stemmers komen alleen

Deurbeleid

Ventilatie (ramen, deuren open)

Reiniging enkele malen op de dag van de hand- en contactpunten en bureaublad stemhokje